

Slovenska začiatkom XVIII. stor., kde si všima najmä otázok populačných, taktiež hospodárskeho a sociálneho postavenia Slovenska všeobecne. Objasňuje vliv politického víťazstva šľachty na hospodársky život po roku 1723, zvlášť povahu urbárov a ich reformu za Marie Terenzie a Jozefa II. Veľkú pozornosť venuje daňovému systému, ktorý zafažoval najviac tých, čo mali najmenej, prihliadajúc k daňovej politike šľachty, ktorá v každom návrhu, chcejúcom odaniť aj ich, videla porušenie uhorskej ústavy a slobod, »uhorského politického národa«. Kapitola piata prihliada k názorom slovenských publicistov na poddanské pomery, a ďalej k ich životnej flozofii.

Politické a hospodárske polozenie kráľovských miest, čiže štvrtého stavu, rozoberá kapitola šiesta, berúc ohľad na priemyselnú výrobu a na fenoménov ju sprevádzajúcich, na mýta a cla. Vliv národohospodárskych teorií XVIII. stor. na feudalistický systém uhorský, menovite fiziokratizmu a teorií daňových, objasňuje kapitola siedma. Doslov rezumuje výsledky úvah. Na konci je pripojené nemecké rezumé, poznámky, 26 štatistických tabuliek a jedna mapka. Snáď jedinou vadou tejto publikácie je umiestnenie poznámok až na konci diela, čím pozornému čitateľovi je znesnadnené čítanie, lebo musí hľadať príslušné vysvetlivky až na posledných stranách.

Celkove posudzujúc Jansákovu knihu zaiste nepreháňame, keď tvrdíme, že slovenská vedecká tvorba touto prácou bola znamenite obohatená. Bolo by si len priať, aby sa objavovalo na slovenskom knižnom trhu len čím viac takýchto publikácií.

Dr. J. Holák.

František Rosenbach: Nové předpisy pro motoristy. Právnická příručka. Nákladem Autoklubu ČSR. v Praze 1932. Cena 10 Kč. — Str. 125, 8°. — Autor, tvůrce nového pražského uličního a jízdního řádu, napsal tento spisek u příležitosti vydání zákona ze dne 16. července 1931, č. 124. Sbírky, jímž provedena mezinárodní úmluva o jízdě motorovými vozidly z r. 1926. Brožura obsahuje jednak text cit. norem a jejich prováděcích nařízení, jednak v druhé své části výklad těchto předpisů, který je systematický, přehledný a obsažný. Obsahuje zejména výklad řízení blokovacího, předpisů o výfuku, o obručích, o vyčnávání nábojnic kol, o brzdách, o stíračích deště, o zpětném zrcadle, o lékárníčkách, o značkách a pod. Vedle těchto předpisů, jež autor nazývá konstruktivními, jsou v knížce ještě vyloženy bezpečnostní předpisy v užším smyslu, t. j. především o rychlosti, o opilství a kouření při jízdě, o dopravě osob nákladními automobily a jiné. Již z tohoto výčtu jest patrné, že autor nechal stranou vše zbytečné a věnoval svou pozornost pouze naléhavým aktuálním otázkám. Na konci pěkné knížky je připojen přehled kolkových poplatků, zkušebních tax a dávek za příslušné úřední výkony.

—žil.

Sprawozdanie związku zakładow ubezpieczeń pracowników umysłowych. (Zpravodaj Svazu ústavů pro pojištění duševních pracovníků). Nákladem Svazu ústavů pro pojištění duševních pracovníků ve Varšavě, 1932, fol., stran 131. — Zpravodaj Svazu ústavů pro pojištění duševních pracovníků za rok 1931 zmiňuje se nejprve v úvodu o tom, z jakého důvodu nemohly býti uveřejněny statistické výkazy osob pojištěných a osob požívajících podpor a přechází ke zprávám o vlastní činnosti pojišťoven pro duševní pracovníky. Podává zprávu o pensijním pojištění, o pojištění proti nezaměstnanosti a léčebné činnosti, vesměs hlavně po stránce statistické a účetní. Pak podává přehled o jednotlivých činnostech Svazu a o jeho organisaci a stanovách. Ku konci je připojena účetní zpráva Svazu.

Dr. Jindřich.

Jak zlevniti a zlepšiti sociální pojištění se zvláštním zřetelem na pojištění dělnické a úrazové. — Nákladem Masarykovy akademie práce, v Praze, 1932, 8°. Stran 187. — Cena 45 Kč. — Šestý odbor Masarykovy akademie práce (národohospodářský a sociální) vypsal soutěž na téma, které je titulem knihy. Došlo čtrnáct prací, z nichž šest bylo počteno cenami; těchto šest prací bylo také uveřejněno v této knize. Jsou to práce: Ing. Jana Janáčka: Sjednotit, Mont. Dr. Ing. Petra Otáskova: »Zdraví je bohatství,« MUDr. Josefa Kazíla: »Za práci jistotu,«

Kolomana Kleitše: »Pomůžeme pracujícím«, MUDra Frant. Vaníčka: »Zodborněním ku zlevnění« a Ing. Ottý Kappa: »Kruh«. Kniha je doplněna věcným indexem. — Autoři přinesli ve svých pracích mnoho cenných námětů a myšlenek; někde však chybí hlubší teoretická, jinde i praktická znalost celkové materie. Také po stránce vnější formy nedostává se některé práci náležitého ucelení. Dr. Jindřich.

J. L. Fischer: Zrcadlo doby. Abeceda skoro filosofická. — Praha 1932. Nakladatelství »Orbis«. Str. 223. — Malá 8. — Cena 45 Kč. — Knihu tvoří řada někdy velmi vtipných a originelních, abecedně srovnávaných krátkých aforistických úvah o některých aktuálních kulturních společenských zjevech. Vývody autora—filosofa jsou někdy i noeticky velmi zajímavé. Na druhé straně — jako při všech duchaplných essaích toho druhu — jsou často pravdy hodně smíšený s polopravdami. Kniha obsahuje hesla: Amerika, buržoasie, epigoni, genius, kapitalismus, krise, řád, tragika a pod. vedle toho však i taková jako cudnost, intuice, samota. Není jen analytickou studií, stanoví i postulát nové kulturní orientace proti »bezradnosti z dosavadních ideologií«. Autorovo skladebné pojetí společnosti, přeložené do politické mluvy, připomíná postulát regulace společnosti ve smyslu státního socialismu nebo fašistické hierarchie nebo aspoň u nás hlásaného (hospodářského) plánu. Přes to, že autor naprosto nechce býti jen pozorovatelem, nýbrž také hlasatelem nové ideologie, snaží se — a to s úspěchem, ač se nedovedl vždy vyvarovati jednostranného nazírání — dojíti k objektivním soudům, jež se příjemně liší od povrchních politických úvah, na něž jsme i od dosti vážných filosofů zvyklí. Dr. Čakrt.

Dr. Jaromír Basch: Poplatkové úlevy při konverzi peněžních dluhů. — Nákladem Ústředního studentského knihkupectví a nakladatelství v Praze. — Malá 8°. — Str. 152. — Cena ? — Baschova kniha podává výklad k zákonu č. 49/1907 ř. z. a k prov. nařízení č. 50/1907 ř. z. obsahuje dále úřední instrukci k tomuto zákonu a výnos ministerstva financí č. 19835 z r. 1907, jakož i zák. č. 111/1923 Sb. a prov. nař. 112/1923 Sb. Jest komentářem v pravém smyslu, reprodukuje totiž text zákona, k němuž jsou připojeny autorovy poznámky, znamená tedy zpracování materie ve formě, která je pro právníky nejobvyklejší, není pouhou příručkou; autor podává však přímo výklad jednotlivých ustanovení, neomezuje se jen na judikaturu a přehledné sestavení příslušných norem, takže jeho kniha může býti užitečná i neprávníkům. B-ův komentář jest takto velmi důkladný a liší se od podobných prací, jejichž předmětem jest poplatkové právo, zejména tím, že autor jest i dobrým civilistou. Méně jest sběhlý v poplatkovém právu. Máme za to, že by bylo bývalo užitečné pro ty, kdož nejsou právníky nebo vůbec s předpisy poplatkového práva málo přicházejí do styku, kdyby byl připojil více obecných poplatkových ustanovení a aspoň stručné poučení o opravných prostředcích, stup. poplatcích, normálním zpoplatnění zápujček a pod.). Některé jeho citace jsou také pro popl. právo nezvyklé, uvádí na př. jen položky německého sazebníku (na př. na str. 27 saz. pol. 45 místo 102/45, podobně saz. pol. 44 q), nálezy správního soudu cituje jako rozhodnutí; vloudily se mu též větší tiskové chyby, na př. uvádí zák. č. 130/1931 Sb. místo 120/1932 (na str. 43), podobně na str. 28 nahoře. Při reprodukci pol. 16 c sazby soudních poplatků neuvedl velmi důležitou pozn. 5 k ní. Všecky tyto nedostatky jsou však — zejména vzhledem k předmětu knihy — naprosto podružného rázu, pokládáme B-ův komentář naopak za velmi dobrou příručku. Knížka jest také účelně vypravena, obsahuje přehledný věcný rejstřík a příklady důležitých vzorců. Můžeme říci, že jí opravdu byla vyplněna citelná mezera v naší praktické právní literatuře. Dr. Čakrt.

Dr. Jos. Siblík: Příspěvek k vyměřovacímu základu veřejných dávek. — Vyšlo nákladem Knihovny sborníku věd státních a právních. V Praze 1932, 8°. — Str. 218. — Cena ? — U Siblíkovy knihy musíme přesně rozlišiti část finančně-právní a část finančně-vědeckou. Naše finančně-právní literatura až dosud postrádá spisů, které by se neomezily na komentování a reprodukování zákonů, nýbrž věnovaly se zá-